

Onderzoek naar publieke beeldvorming over christelijke homoconversietherapie

In het voorjaar van 2012 ontstond er grote ophef naar aanleiding van [een artikel in Trouw](#), waarin te lezen was dat de christelijke hulpverleningsorganisatie Different therapie zou aanbieden om homo's en lesbiennes te 'genezen' en dat de cliënten de kosten vergoed kregen via hun zorgverzekering. Gedurende een maand of vijf hielden allerlei personen en groepen zich in publieke debatten: de minister van Volksgezondheid, de Inspectie voor de Gezondheidszorg, diverse landelijke politici, COC en diverse christelijke LHBT-organisaties, allerlei media en natuurlijk Different zelf.

In het kader van mijn promotieonderzoek aan de Universiteit Utrecht heb ik gewerkt aan een (deel)onderzoek over de manier waarop Different zich met name de afgelopen vijftien jaar heeft geprofileerd, hoe zij is gerepresenteerd in de media en hoe diverse organisaties en instanties op hen hebben gereageerd. Daarbij let ik op hoe zij homoseksualiteit construeren en hoe ze omgaan met de kritiek dat ze aan "homogenezing" doen.

Hoewel Different ontkent therapie te bieden die gericht is op de 'genezing' van homoseksualiteit, impliceert ze dat homoseksuele gevoelens voortkomen uit trauma's uit de kindertijd of uit ongezonde familierelaties. Onder verwijzing naar seculiere wetenschappelijke studies over de constructie of flexibiliteit van seksualiteit suggereert ze dat homoseksuele gevoelens kunnen 'veranderen'. Of ze nu spreken over verlangens, handelingen of levensstijlen, homoseksualiteit wordt altijd negatief gewaardeerd en leven in een homoseksuele relatie wordt nooit voorgesteld als een serieuze optie voor (toekomstige) cliënten c.q. 'christenen met homoseksuele gevoelens'.

Met financiële steun van het Catharina Halkes Fonds heb ik de Annual Meeting van de [American Academy of Religion](#) in Denver (17-20 november 2018) bij kunnen wonen. Daar heb ik mijn onderzoek gepresenteerd in een panel over de constructie van religieuze seksuele subjecten. Mijn presentatie had veel raakvlakken met die van dr. Méadhbh McLvor (Universiteit van Groningen), die in hetzelfde panel een paper presenteerde over "Minority Rights and Ex-Gay Subjectivity in Contemporary England". In mijn onderzoek had ik al geconstateerd dat Different – en meer in het algemeen orthodox-protestantse christenen in Nederland – in hun verzet tegen homoseksualiteit en gendernonconformiteit zich niet beroepen op een universele christelijke overtuiging, maar benadrukken dat zij een bedreigde minderheid zijn die beschermd moet worden. McLvor liet vergelijkbare strategieën onder orthodoxe christenen in Engeland zien en benadrukte dat dit een bredere tendens is in Europa en Noord-Amerika.

Mede op basis van de bespreking van mijn onderzoek in tijdens de conferentie in Denver heb ik mijn artikel inmiddels afgerond. Het vormt een onderdeel van mijn proefschrift aan de Universiteit Utrecht en de bedoeling is dat het ook afzonderlijk verschijnt in een wetenschappelijk tijdschrift.

Daarnaast probeer ik mijn inzichten ook met een breder publiek te delen. In het tweede nummer van jaargang 2019 van het christelijke magazine [De Nieuwe Koers](#) staat een uitgebreid artikel naar aanleiding van de film [Boy Erased](#) (Joel Edgerton 2018), over een jongen die door zijn ouders wordt gedwongen deel te nemen aan een groepsgericht programma voor conversietherapie. Twee homostellen waarvan twee mannen in het verleden therapie volgden bij EHAH, de voorloper van Different, worden daarin geïnterviewd. Er is een grote kadertekst toegevoegd waarin ik op grond van mijn onderzoek commentaar lever.

Marco Derks